

Kuntien liikuntaseminaari 7.-8.11.2024

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus

Ylitarkastaja Marko Mäkinen
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
8.11.2024

Liikuntapaikkarakentaminen

- Opetus- ja kulttuuriministeriö luo edellytyksiä liikunnan ja urheilun harrastamiseen avustamalla ja ohjaamalla liikuntapaikkarakentamista.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirastot myöntävät avustuksia liikuntapaikkojen sekä niihin liittyvien vapaa-aikatielojen perustamishankkeisiin sekä erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, joiden tavoitteena on lisätä liikuntapaikkarakentamisen osaamista ja laatua sekä edistää liikuntapaikkojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja ekologisuutta.
- Avustuksia suunnataan erityisesti laajoja käyttäjäryhmiä palveleviin liikuntapaikkahankkeisiin, jollaisia ovat mm. liikunta-, uima- ja jäähallit sekä urheilukentät ja lähiliikuntapaikat.
- Avustuskäsittelyssä otetaan huomioon asiaa säätelevän lainsäädännön lisäksi valtion talousarvion ehdot sekä opetus- ja kulttuuriministeriön strategiset liikuntaa ja liikuntapaikkarakentamista koskevat linjaukset. Tavoitteena on, että avustuksilla tuetaan tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä ekologista ja taloudellista kestävästä kehityksestä liikuntapaikkarakentamisessa.

Liikuntapaikkarakentaminen jatkuu...

- Liikuntalain mukaisesti valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha avustusten myöntämiseksi liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatiilojen perustamishankkeisiin. Avustuksella tuetaan erityisesti kunnalle liikuntalaissa määrättyä tehtävää luoda edellytyksiä asukkaidensa liikunnalle rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.
- Liikuntapaikkojen valtionavustuksia myönnetään laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin tarkoitettujen liikuntapaikkojen rakentamiseen, hankkimiseen, perusparannukseen ja näihin liittyvään varustamiseen.
- Avustusta myönnetään kunnalle tai kuntayhtymälle taikka niiden määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia.
- Myönnettävä avustus voi olla enintään 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta (alv 0 %), ei kuitenkaan enempää kuin 750 000 euroa. Lähiliikuntapaikoille voidaan myöntää korotettua avustusta, jolloin avustuksen määrä voi olla enintään 40 prosenttia hankkeen kustannuksista.

Liikuntapaikkarakentaminen jatkuu...

- Valtakunnallisesti merkittävien huippu-urheiluhankkeiden, yleensä poikkeuksellisen mittavien hankkeiden, valtionavustus määritellään tapauskohtaisesti.
- Vuonna 2023 liikuntapaikkarakentamiseen myönnettiin n. 33 milj. euroa (7,6 AVI + 24,9 OKM), yhteensä 129 hankkeelle (101 AVI + 28 OKM)
- Vuonna 2024 liikuntapaikkarakentamiseen myönnettiin n. 25,5 milj. euroa (11,2 AVI + 14,3 OKM), yhteensä 139 hankkeelle (123 AVI + 16 OKM)
- Vuonna 2025 liikuntapaikkarakentamiseen n. 17,5 milj. euroa (ehdotus)

Mahdolliset sopeutustoimet (Mitä määrärahan pieneneminen 8 miljoonalla eurossa tarkoittaa?)

- Hankekohtaisen avustusprosentin laskeminen
- Maksimiavustussumman laskeminen
- Korotettujen avustusten karsiminen
- Uusia minimivaatimuksia, joilla ohjataan rahoitusta kestävän kehityksen mukaisille hankkeille
- Mahdollisesti joidenkin hanketyyppien rahoituksesta luopuminen
- Em. Tarkoittaa, että poiketaan liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan linjauksista

Mahdolliset sopeutustoimet (Mitä määrärahan pieneneminen 8 miljoonalla eurossa tarkoittaa?)

- Hankekohtaisen avustusprosentin laskeminen
- Maksimiavustussumman laskeminen
- Korotettujen avustusten karsiminen
- Uusia minimivaatimuksia, joilla ohjataan rahoitusta kestäväen kehityksen mukaisille hankkeille
- Mahdollisesti joidenkin hanketyyppien rahoituksesta luopuminen
- Em. Tarkoittaa, että poiketaan liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan linjauksista

OKM:n toimivallan kustannusarvioltaan yli 1,2 miljoonan euron hankkeita (pl. valtakunnalliset)
2011-2024 keskimäärin 25 kpl/v

- v. 2023: 24 kpl
- v. 2024: 16 kpl
- v. 2025: jonkin verran vähemmän kuin edellisinä vuosina

Mahdolliset sopeustoimet jatkuu...

- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) muutos
 - Koska liikuntapaikkarakentamisen määräraha on merkittävästi pienenemässä, on tarkoitus tehdä myös lakimuutos, jolla rahoitussuunnitelmista luovutaan.
 - Laki tulisi voimaan aikaisintaan ensi vuonna.

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten käsittelyprosessi

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätösvaltainen viranomainen

- Kustannusarvio yli 1 200 000 € (alv. 0 %) 1.5.2023 alkaen
- Hakuohje: <https://okm.fi/-/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet>
- Avustushakemus tehdään: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/>
- Avit käsittelevät hakemukset (kiireellisyysjärjestys + alueellinen liikuntaneuvosto)
- Myönnettävä avustus enintään 30% kustannusarviosta (alv 0%), enintään 750 000 € (Uimahallit 800 000 – 1 000 000 €)
- OKM:n päätökset huhti-/toukokuussa -> hankkeen aloitus
- Avustuksen käyttöaika: myöntövuosi + 2 vuotta

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten käsittelyprosessi jatkuu

Aluehallintovirasto päätösvaltainen viranomainen

- Kustannusarvio enintään 1 200 000 € (alv. 0 %)
- Hakuaika 26.11.-31.12.2024 16:15
- Hakuohje: <https://okm.fi/-/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet>
- Avustushakemus tehdään: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/>
- Avit käsittelevät hakemukset (kiireellisyysjärjestys + alueellinen liikuntaneuvosto)
- OKM:ön määräraha
- Myönnettävä avustus enintään 30% kustannusarviosta (alv 0%)
- AVI:n päätökset toukokuussa -> hankkeen aloitus
- Avustuksen käyttöaika: myöntövuosi + 2 vuotta

Liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaesitykset vuosille 2026 - 2029

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii rahoitussuunnitelman vuosittain (valtakunnallinen) koskemaan seuraavaa neljää vuotta

- Kustannusarvio yli 1 200 000 € (alv. 0 %)
- Hakuaika 26.11.-31.12.2024 16:15
- Hakuohje: <https://okm.fi/-/esitykset-liikuntapaikkojen-rahoitussuunnitelmaan>
- Rahoitusesitys tehdään: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/>
- Hakijan on tehtävä esitys vuosittain ennen varsinaista valtionavustushakua
- OKM vahvistaa yleensä marraskuussa (tuleva 2025-2028)

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustushaun sivustot, ohjeet ja materiaalit

Opetus- ja kulttuuriministeriön sivusto:

<https://okm.fi/liikuntapaikkarakentaminen>

Valtionavustushaun hakuohje:

<https://okm.fi/-/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet>

Aluehallinnon sähköinen asiointipalvelu:

<https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/>

Avien myöntämät avustukset:

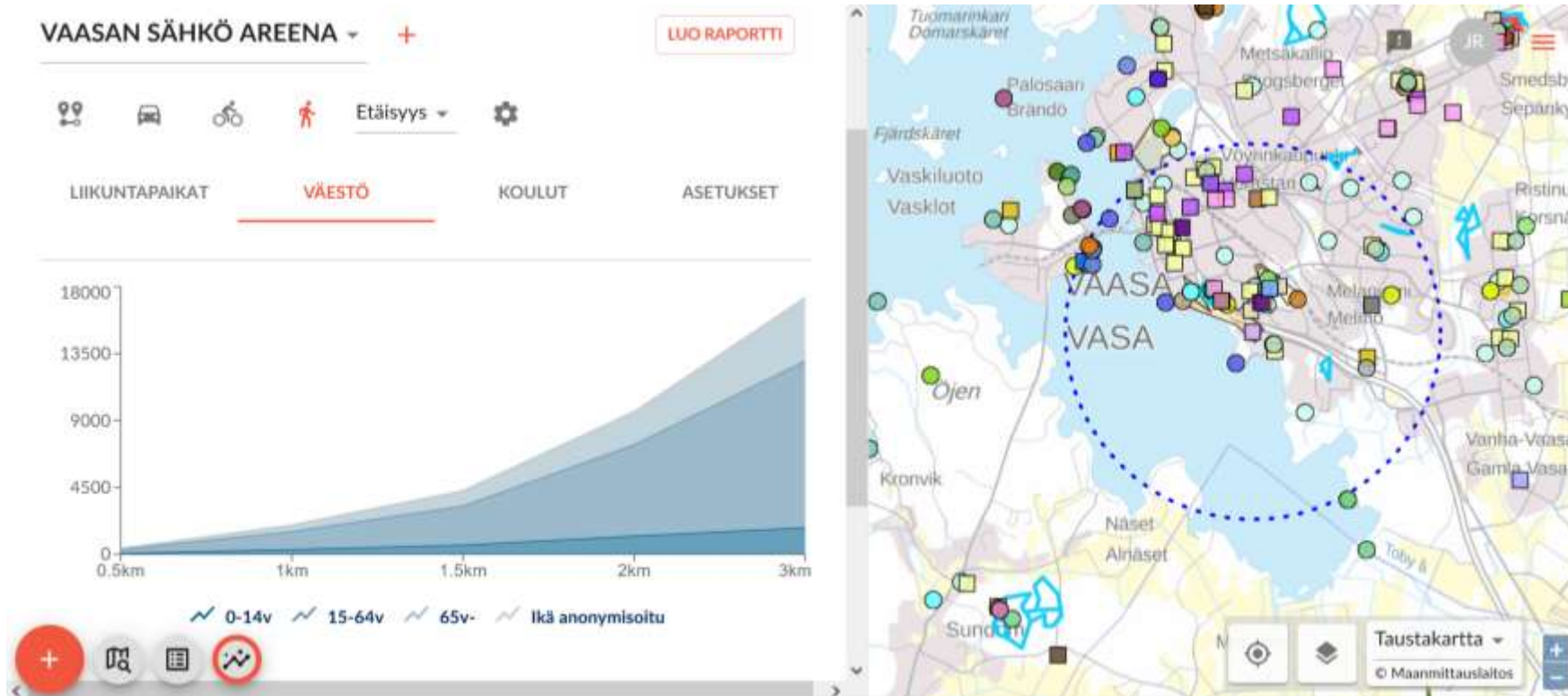
<https://aviavustukset.fi/>

Hakuinfo ke 20.11.2024 klo 12:00 (teams)

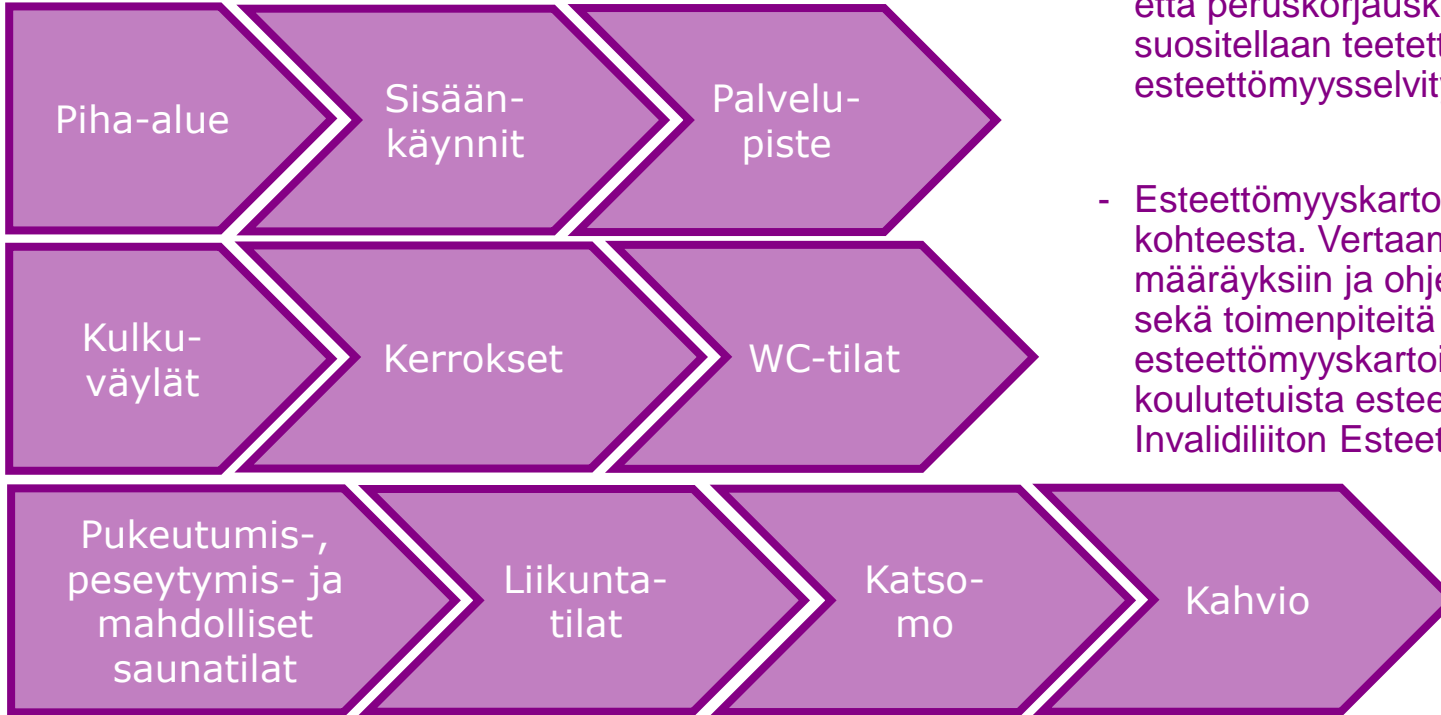
LIPAS – liikuntapaikat.fi / SAAVUTETTAVUUS-TYÖKALU

- Liikuntapaikkojen valtakunnallinen tietokanta
- Jyväskylän yliopiston, liikuntatieteellisen tiedekunnan ylläpitämä
- Avustusta saaneiden hankkeiden päivitettävä tiedot Lipakseen!
- Työkalut edistävät/tukevat kuntien ja muita yhteisöjä tiedolla johtamista mm. liikunnan olosuhteiden suunnittelussa
- Tarkista oman kuntasi ajantasaiset tiedot: [täältä](#)

ESTEETTÖMYYSSELVITYS

Valtionavustushakemukseen liitettävän lomakkeen löydät [täältä](#)

- Hakemukseen tulee liittää esteettömyys selvityslomake sekä uudistettua peruskorjauskohteista. Peruskorjaushankkeiden kohdalla suositellaan teetettävän esteettömyyskartoitus ennen esteettömyys selvityksen tekoa.

- Esteettömyyskartoitus tuottaa tarkkaa mittatietoa kartoitettavasta kohteesta. Vertaamalla kerättyä tietoa olemassa oleviin määräyksiin ja ohjeisiin saadaan selville esteettömyyden nykytila sekä toimenpiteitä vaativat asiat. Kartoituksen voi suorittaa esteettömyyskartoittajakoulutuksen suorittanut henkilö. Tietoa koulutetuista esteettömyyskartoittajista saa muun muassa Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE:stä.

- Ulkoliikuntapaikkojen osalta esteettömyys selvityslomaketta käytetään soveltuvin osin.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön esteettömyys selvityslomake ja ohje esteettömän liikuntapaikan suunnitteluun löytyvät hakuilmoituksesta kohdasta ohjeita ja oppaita.

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat

Valtionavustushakemukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

A. Rahoitusasiakirjat

B. Rakentamisvalmiuden osoittavat asiakirjat

C. Hankesuunnitelma

D. Rakennustekniset asiakirjat

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

A. Rahoitusasiakirjat

- hanketta koskevat talousarvio-otteet tai rahoituspäätökset
- maapohjan hallinta; kauppakirja tai vuokrasopimus (vähintään 15 vuotta)
- **LISÄKSI jos hakijana on YKSITYINEN YHTEISÖ, on toimitettava:**
- yhteisön hyväksytty toimintasuunnitelma ja talousarvio
- yhteisön rekisteriote
- yhteisön toimintakertomus tai muu vastaava selvitys edelliseltä tilikaudelta
- yhteisön tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

B. Rakentamisvalmiuden osoittavat asiakirjat

- rakentamista varten saatu rakennuslupa tai vastaava
- muu lupa tai rakennusvalvonnan lausunto rakennusluvan vireillä olemisesta ja saannin edellytyksistä tai rakennusvalvonnan lausunto, että lupaa ei tarvita
- selvitys erillisellä liitteellä hankkeen toteuttamisen mahdollisesta esteestä (esim. kunnallisen päätöksenteon keskeneräisyys, valitus tuomioistuimeen)

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

C. Hankesuunnitelma

1. Liikuntapaikkaverkoston ja liikuntapaikan nykytilan selvitys

2. Perustelut hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta

- Liikuntapoliittiset perustelut
- Tasa-arvon tavoitteiden toteutuminen hankkeessa
- Yhdenvertaisuuden tavoitteiden toteutuminen hankkeessa
- Rakennustekniset perustelut

3. Pääpiirteittäinen selostus hankkeesta

4. Suunnitelma hankkeen rahoituksen toteutuksesta

5. Elinkaariskustannusten laskelma ja käyttötaloussuunnitelma

6. Toteuttamisaikataulu

7. Kustannusarvio

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

Kaikista hankkeista toimitetaan

1. Yleiskartta, josta käy ilmi liikuntapaikan sijainti kuntarakenteessa ja josta voidaan arvioida hankkeen saavutettavuus tarkoitetulla alueella.
2. Esteettömyys selvitys (sähköinen)
3. Kustannusarvio (esimerkiksi rakennusosapohjainen kustannusarvio tai tavoitehinta-arvio)
4. Peruskorjaushankkeiden hakemuksiin liitetään kuntoarvio ja tarvittaessa kuntotutkimus tai kuntotutkimukset.

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

Lisäksi toimitetaan liikuntapaikkakohtaiset asiakirjat

Esimerkiksi liikuntahallit:

1. Mittakaavaan tulostetut yleissuunnitelmatasoiset suunnitelmapiirokset (pdf): asemapiirros 1:500, pohjapiirustukset 1:100 ja leikkaukset 1:50 tai 1:100, julkisivupiirustukset 1:100 tai 1:200
2. liikuntatilan lattiarakenne 1:10 ja pintamateriaali
3. Eri lajien kenttämerkinnät merkitään pohjapiirustukseen, tarvittaessa erillisessä liitteessä
4. Huonetilaohjelma; kenttien koko/jako, kuntosali, pukuhuoneet, varastot ym.
5. Rakennustapaselostus, Talo 2000 tai infraRYL - nimikkeistön mukainen
6. Talotekninen järjestelmäkuvaus: selvitys ilmanvaihtojärjestelmästä, kuivatuksesta, energiaratkaisuista, valaistuksesta ym. teknisistä ratkaisuista (yksi yhteenvetoasiakirja, ei toimiteta erillisiä taloteknisiä työselityksiä tai suunnitelmapiiroksia)
7. Elinkaarikustannusten laskenta ja käyttötaloussuunnitelma
8. Energiatodistus tai vastaava

Liikuntapaikkarakentamisen liiteasiakirjat jatkuu...

Rahoitussuunnitelmahakemukseen liitettävät asiakirjat

- kunnallisista hankkeista toimitetaan ote kunnan investointiohjelmasta
- yksityisiltä yhteisöiltä edellytetään selvitys hankkeen rahoituksesta
- Lisäksi ehdotukseen tulee liittää kartta hankkeen sijainnista. Kartassa on suositeltavaa näyttää esitettävän liikuntapaikan lisäksi muut lähellä olevat liikuntapaikat sekä muut liikuntapalvelujen käyttäjäorganisaatiot, kuten läheiset koulut ja päiväkodit. Tässä voidaan käyttää esimerkiksi Lipas saavutettavuustyökalua
- Uimahallihankkeen kustannusten arvioinnissa suositellaan myös uimahalleihin tehtyä hanketyökalua, joka on julkaistu RT-ohjekorttina *RT 103167 Uimahallihankkeen hanketyökalu alustavaan laajuuden ja kustannusten määrittämiseen*. Hakemukseen suositellaan liitettäväksi kopio hanketyökalun antamasta tulosteesta.

Hakujärjestelmän lomakkeella esitetään perustelut hankkeen ottamisesta rahoitussuunnitelmaan.

Lisätietoa:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) /
Regionförvaltningsverket i Södra Finland (RFV)

Marko Mäkinen puh. 0295 018 092

Sixten Wackström puh. 0295 016 565

Ilpo Piri, puh. 0295 016 559

Lounais-Suomen aluehallintovirasto (AVI) /
Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland (RFV)

Marko Mäkinen, puh. 0295 018 092

Tiina Kaijanen, puh. 0295 018 303

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
(RFV)

Jarkko Rantamäki, puh. 0295 018 832

Satu Sjöholm, puh. 0295 018 822

Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
Regionförvaltningsverket i Östra Finland (RFV)

Tapio Niskanen, puh. 0295 016 336

Jouni Pöllänen, puh. 0295 017 077

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
Regionförvaltningsverket i Norra Finland (RFV)

Ulla Silventoinen, puh. 0295 017 663

Jouni Pöllänen, puh. 0295 017 077

Lapin aluehallintovirasto (AVI)
Regionförvaltningsverket i Lappland (RFV)

Kai-Matti Joonas, puh. 0400 538 115

Tanja Lauri-Oja, puh 050 396 2580

(etunimi.sukunimi@avi.fi)

(fornamn.efternamn@avi.fi)

Kiitos!

Yhteenvetoa seminaaripäivistä

2-3 hengen ryhmissä, aikaa 5 minuuttia:

- Mikä oli mielestänne keskeisin anti seminaaripäivissä (3-5 asiaa)?
- Mitä aiheita haluaisitte seminaarissa jatkossa kuulevan/käsiteltävän?
- Mitä kehitettävää seminaarissa olisi jatkoa ajatellen?
- Millaisella osallistujajoukolla haluaisitte jatkossa seminaarin järjestettävän (päättäjät, viranhaltijat, seurat jne.)?

Kiitos kaikille osallistujille!